

WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW
w Poznaniu
WIELKOPOLSKI
WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW

61-834 Poznań
ul. Gołębia 2
tel. 0618528003
0618528004
fax. 0618528002
<http://poznan.wuoz.gov.pl>
e-mail: wuoz@poznan.wuoz.gov.pl

Poznań, 24 września 2024 r.

Odpowiadając na wniesioną przez Państwa petycję z 19 czerwca 2024 r. (data wpływu do Urzędu: 25 czerwca 2024 r.) **o zobowiązanie właściciela zabytkowego parku w miejscowości Chocicza Mała, gm. Września do rewaloryzacji nieruchomości**, Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków, po rozpoznaniu sprawy przedstawia następujące stanowisko.

Park dworski w Chociczy Małej o charakterze krajobrazowym, założony w drugiej połowie XIX wieku został objęty ochroną prawną poprzez wpis do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego, na podstawie decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu ze stycznia 1986 r., pod nr 2061/A. Najcenniejszym elementem zagospodarowania zabytkowego założenia zieleni jest aleja kasztanowcowa zaplanowana na osi wschód – zachód i szpaler grabowy, rosnący wzdłuż granicy północnej i wschodniej, a starodrzew obok tychże gatunków, stanowią m.in. jesion wyniosły, lipa, dąb oraz topola biała. Na terenie parku znajduje się dwór wzniesiony w czwartej ćwierci XIX stulecia, ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków, przyjętej Zarządzeniem nr 206/2019 Burmistrza Miasta i Gminy Września z 17 października 2019 r. Budynek uległ wtórnym przekształceniom i częściowej dewaloryzacji, nie jest wpisany do rejestru zabytków.

Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków, działając w ramach ustawowego nadzoru konserwatorskiego (art. 38 *ustawy z dnia 23 lipca 2023 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, Dz. U. t.j. z 2024 r., poz. 1292), zwołał w dniu 28 sierpnia 2024 r. kontrolę zabytkowej nieruchomości, ustalając, iż jej właścicielem jest Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, Oddział Terenowy w Poznaniu. Z powodu nie stawienia się przedstawiciela właściciela w wyznaczonym terminie na terenie nieruchomości, kontrola parku nie odbyła się.

18 września 2024 r., po wystosowaniu ponownego zawiadomienia, kontrola przestrzegania i stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, w odniesieniu do zabytkowego parku w Chociczy Małej została przeprowadzona.

Podczas kontroli stwierdzono:

- teren parku nie jest ogrodzony,
- jego naturalną granicę od strony północnej i wschodniej tworzy szpaler grabowy, zachodnią – budynek dworu i dawny ogród warzywny, południową łąka, za którą znajduje się rów,
- wejście do parku możliwe jest od strony dawnego folwarku na aleję kasztanowcową, biegnącą na osi wschód-zachód i dzielącą park na dwie części,

- przy północnej granicy parku utworzony jest poprzez wykoszenie roślinności trawiastej i zielnej, wtórny wjazd (nigdy nie było w tym miejscu wjazdu), biegnący łukiem, aż do alei z kasztanowców, wykorzystywany na potrzeby wywozu czterech szamb – „drogę” wykoszono pomiędzy pozostałymi w tym miejscu pojedynczymi drzewami,
- część dawnego ogrodu warzywnego i fragment przed nim oraz bezpośrednio sąsiedztwo budynku dworu do początku alei kasztanowcowej, zabudowane są wtórnymi szopami, kurnikami oraz blaszanymi garażami i wygradzone przypadkowymi płotami z drewna lub siatki, ponadto w miejscach tych składowane są różne materiały, w rodzaju: drewno, blacha i inne,
- w historycznie ukształtowanym założeniu czytelna jest przede wszystkim aleja kasztanowcowa – z istniejącymi ubytkami oraz szpaler grabowy wschodni i wcześniej uszkodzony, ale odrastający szpaler północny,
- drzewostan w dużej mierze został uszkodzony podczas nawałnicy w 2017 roku, podczas kontroli jego stan określono, jako zróżnicowany, wymagający podjęcia szeregu prac sanitarnych lub wycinek, występują tu pojedyncze drzewa obumarłe, liczne samosiewy głównie bzu czarnego i topoli białej oraz roślinność zielna,
- park jest zaniedbany, pozbawiony jakichkolwiek prac pielęgnacyjnych i dbałości o starodrzew, trawa koszona jedynie w niezbędnym zakresie w okolicy budynku dworu,
- dwór zamieszkały jest przez kilkoro najemców.

Na podstawie ustaleń wynikających z kontroli, Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków, w trybie art. 40 *ustawy z dnia 23 lipca 2023 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. t.j. z 2024 r., poz. 1292) wyda właścicielowi zabytku zalecenia pokontrolne usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, polegających głównie na:

- uporządkowaniu zieleni parkowej, w tym na usunięciu części samosiewu, drzew obumarłych oraz przeprowadzeniu niezbędnych prac pielęgnacyjnych i sanitarnych drzew,
- usunięciu wtórnej zabudowy, opłotowania, składowisk różnego rodzaju materiałów.

Jednocześnie wskazać należy, iż zgodnie z przepisami cytowanej ustawy, art. 5, opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków:

- 1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- 2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- 3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- 5) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

Przeprowadzenie prac porządkowych i sanitarnych oraz pielęgnacyjnych w zakresie zieleni na terenie parku powinno być pierwszym i najpilniejszym etapem, prowadzącym do jego kompleksowej rewaloryzacji.

Prowadzenie prac konserwatorskich oraz innych działań przy zabytku mogących prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu tego zabytku, a także usuwanie

drzew, krzewów, samosiewów, wymaga uzyskania stosownych pozwoleń wojewódzkiego konserwatora zabytków na podstawie przepisów *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U., t.j. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.) oraz *ustawy z dnia 23 lipca 2023 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U., t.j. z 2024 r., poz. 1292).

Załącznik:

1. Informacja o prywatności

Otrzymuje:

1. Adresat
2. a/a

INFORMACJA O PRYWATNOŚCI

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (dalej RODO) informujemy, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków z siedzibą w Poznaniu przy ul. Gołębiej 2, 61-834 Poznań, tel. 61 852 80 03, mail: wuoz@poznan.wuoz.gov.pl

2. W sprawach związanych z danymi osobowymi można kontaktować się z inspektorem ochrony danych w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Poznaniu pod adresem: iod@poznan.wuoz.gov.pl

3. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w celu realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

4. W związku z przetwarzaniem danych w celu wskazanym powyżej, Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępniane innym odbiorcom lub kategoriom odbiorców danych osobowych, którymi mogą być:

1/ podmioty upoważnione do odbioru Pani/Pana danych osobowych na podstawie odpowiednich przepisów prawa;

2/ podmioty, które przetwarzają Pani/Pana dane osobowe w imieniu Administratora na podstawie zawartej umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych (tzw. podmioty przetwarzające).

5. Pani/Pana dane osobowe nie będą przekazywane do państw trzecich.

6. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane przez okres niezbędny do realizacji wskazanego powyżej celu przetwarzania, w tym również obowiązku archiwizacyjnego wynikającego z przepisów prawa.

7. W związku z przetwarzaniem przez Administratora danych osobowych przysługuje Pani/Panu prawo: dostępu do treści danych, do sprostowania danych, do usunięcia danych, do ograniczenia przetwarzania danych, do przenoszenia danych, do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych.

(Uwaga: realizacja powyższych praw musi być zgodna z przepisami prawa, na podstawie których odbywa się przetwarzanie danych oraz RODO, a także m. in. z zasadami wynikającymi z kodeksu postępowania administracyjnego czy archiwizacji).

8. Ma Pani/Pan prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

9. Podanie przez Panią/Pana danych osobowych jest:

1/ warunkiem prowadzenia sprawy w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Poznaniu i wynika z przepisów prawa;

2/ dobrowolne, jednak niezbędne do załatwienia sprawy w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Poznaniu.

10. Pani/Pana dane nie będą poddawane zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym również profilowaniu.